

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

14. juni 2007^{*}

I sag C-342/05,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 14. september 2005,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved M. van Beek og I. Koskinen,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Republikken Finland ved E. Bygglin, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i
Luxembourg,

sagsøgt,

^{*} Processprog: finsk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne K. Schiemann, J. Makarczyk, L. Bay Larsen (refererende dommer) og J.-C. Bonichot,

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 30. november 2006,

afsagt følgende

Dom

- ¹ I sin stævning har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber nedlagt påstand om, at Domstolen fastslår, at Republikken Finland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206, s. 7, herefter »habitatdirektivet«), idet den under tilsidesættelse af de i direktivets artikel 16, stk. 1, omhandlede fravigelsesgrunde har tilladt ulvejagt.

Retsforskrifter

Habitatdirektivet

- 2 Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag IV, litra a), med forbud mod:

- a) alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen

[...]«

- 3 Habitatdirektivets bilag IV har overskriften »Dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning, der kræver streng beskyttelse«. Dette bilag IV, litra a), som ændret ved akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union [EFT 1994 C 241, s. 21, og EFT 1995 L 1, s. 1, herefter »bilag IV, litra a)«], nævner følgende art: »Canis lupus (undtagen de finske populationer i rensdyrforvaltningsområdet, som defineret i paragraf 2 i den finske lov nr. 848/90 af 14. september 1990 om rensdyrforvaltning)«.

4 Habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, bestemmer følgende:

»Hvis der ikke findes nogen anden brugbar løsning, og fravigelsen ikke hindrer opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde, kan medlemsstaterne fravige bestemmelserne i artikel 12, 13, 14 og artikel 15, litra a) og b):

- a) for at beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne
- b) for at forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom
- c) af hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet

[...]«

5 Arters bevaringsstatus er defineret i habitatdirektivets artikel 1, litra i):

- »i) *en arts bevaringsstatus*: resultatet af alle de forhold, der indvirker på arten, og som på lang sigt kan få indflydelse på dens bestandes udbredelse og talrighed inden for det område, der er nævnt i artikel 2.

En arts »bevaringsstatus« anses for »gunstig«, når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder,

og

- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for overskuelig fremtid vil blive mindsket,

og

- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare dens bestande«.

De finske bestemmelser

- 6 Det fremgår af de sagsakter, der er indgivet til Domstolen, at habitatdirektivets artikel 12 og 16 er blevet gennemført med omtrent samme ordlyd i finsk jagtret.
- 7 Hvad angår tilladelse til drab af ulve gælder der imidlertid særlige bestemmelser. Ulvejagt tillades i konkrete tilfælde af det kompetente jagtdistrikt. De regionale jagtkvoter, dvs. det maksimale antal ulve, der må jages inden for de enkelte distrikter i jagtperioden fra den 1. november til den 31. marts, fastsættes derimod af ministeriet for landbrug og skovbrug. Kvoterne fastsættes således, at ulvebestanden ikke vil blive truet i de pågældende distrikter, hvis kvoten opbruges. Der tages hensyn til alt kendskab til dyrenes dødelighed, navnlig på grund af trafikulykker og menneskelige aktiviteter.
- 8 Ved udstedelsen af en jagttilladelse skal jagtdistrikterne efterprøve, om de betingelser, der er fastsat i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, som er blevet gennemført i national ret, er opfyldt. Når en regional jagtkvote er opbrugt, er det i øvrigt kun muligt at overskride den ved overholdelse af de betingelser, der er fastsat i artikel 16, stk. 1, og en overskridelse kræver en særlig ministeriel tilladelse.
- 9 Derudover må politiet ganske vist under usædvanlige omstændigheder dræbe dyr, men dette må kun ske, hvis de betingelser, der er nævnt i denne doms præmis 8, er opfyldt.

Den administrative procedure

- 10 Kommissionen indledte traktatbrudsproceduren ved at sende Republikken Finland en åbningsskrivelse, dateret den 10. april 2001. Efter at medlemsstaten havde besvaret denne ved skrivelse af 6. juli 2001, fremsatte Kommissionen den 26. juni 2002 en begrundet udtalelse. Den anførte heri, at ulvejagten, således som den var blevet tilladt, ikke opfyldte de betingelser, der er fastsat i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, da ulvens bevaringsstatus i Finland ikke var gunstig, da der kunne iværksættes andre løsninger, og da jagttilladelserne var blevet udstedt, uden at det var blevet bevist, at der var en forbindelse med de dyr, der forårsagede alvorlig skade. Republikken Finland besvarede denne begrundede udtalelse ved skrivelse af 28. august 2002.
- 11 Da Kommissionen imidlertid fandt, at det foreholdte traktatbrud fortsat bestod, anlagde den den 14. september 2005 den foreliggende sag.

Om søgsmålet

Parternes argumenter

- 12 Kommissionen har indledningsvis anført, at ulven i Finland udgør en truet art, og at dens bevaringsstatus følgelig ikke kan anses for gunstig i denne medlemsstat.
- 13 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at den finske praksis, hvorefter der gives tilladelse til jagt som forebyggende handling, er i strid med habitatdirektivets

artikel 16, stk. 1. Når det med stor sandsynlighed kan forudses, at en ulv vil forårsage alvorlig skade, kan denne skade nemlig generelt undgås på anden måde end ved forebyggende drab. Det kunne overvejes at anvende fordrivende midler, lugtmidler, elektriske hegn eller andet, at holde kvæg eller hunde indelukket om natten, eller at erstatte forårsagede skader. Hvis der gives tilladelse til forebyggende jagt, er det næppe sandsynligt, at drabene vil ramme de ulve, der forårsager alvorlig skade. Under alle omstændigheder udsteder de finske myndigheder disse tilladelser, uden at det behørigt godtgøres, at der er en forbindelse med de dyr, der forårsager en sådan skade. Under disse omstændigheder udgør jagten ikke et meget effektivt middel til at forhindre sådanne skader.

- 14 Endelig har Kommissionen gjort gældende, at de årlige områdekvoter, der fastsættes af ministeriet for landbrug og skovbrug for en begrænset periode, ikke er begrundede, da fravigelserne fra den strenge beskyttelsesordning i henhold til habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, skal vurderes uafhængigt af den pågældende periode og særskilt for hver jagttilladelse. Endvidere fører de finske myndigheders praksis til en situation, hvor ulvene lovligt kan dræbes, selv om den maksimale kvote, som ministeriet for landbrug og skovbrug har fastsat, overskrides i vidt omfang. Således blev der i jagtperioden 2003/04 bl.a., skønt den maksimale kvote var fastsat til otte ulve, udstedt elleve undtagelsestilladelser, og desuden meddelte politiet to tilladelser. Sammenlagt blev der dræbt tolv ulve i denne jagtperiode.

- 15 Kommissionen har konkluderet, at der — da ulvens bevaringsstatus i Finland ikke er gunstig, da der kan iværksættes andre løsninger, og da jagttilladelserne er blevet udstedt uden behørigt bevis for, at der er en forbindelse med de dyr, der forårsager alvorlig skade — gives tilladelse til ulvejagt i Finland i et omfang, som tilsidesætter de betingelser, der er fastsat i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1.

- 16 Den finske regering har gjort gældende, at ulvejagt kræver en tilladelse, som kan opnås ved en skriftlig, begrundet ansøgning, der angiver det område og det antal dyr, der er tale om, og som indgives til det lokale jagtdistrikt. Jagtdistriktet, der har passende kendskab til sit område, efterprøver, om jagten er til hinder for opretholdelsen af artens gunstige bevaringsstatus, om det er muligt at fremkomme med en anden brugbar løsning, og om betingelserne for fravigelse, der er fastsat i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, er overholdt.
- 17 Desuden træffes afgørelserne om udstedelse af jagttilladelserne i forhold til en regional kvote for enheder, der kan jages i hvert jagtdistrikt, som fastsættes af ministeriet for landbrug og skovbrug, og som svarer til antallet af enheder, der biologisk set kan udtages, uden at bestanden bringes i fare. Der er således ikke tale om en kvote, der skal opnås eller udtømmes.
- 18 Den finske regering har gjort gældende, at dens praksis ikke er til hinder for ulvebestandens opretholdelse med en gunstig bevaringsstatus i Finland. Bestanden er nemlig blevet forøget betydeligt i løbet af de seneste år. Det forholder sig på samme måde med bestandens geografiske udbredelsesområde. Dataene vedrørende den berørte arts udvikling viser i øvrigt, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder.
- 19 Hvad angår betingelsen om, at der ikke findes »nogen anden brugbar løsning«, har regeringen gjort gældende, at der — i videst muligt omfang — er blevet anvendt en række forskellige midler, enten alene eller i forbindelse med hinanden, for at forhindre eller mindske de skader, som ulvene forårsager. Under alle omstændigheder tilstræber jagtdistrikterne enhver anden brugbar løsning, før de udsteder en jagttilladelse. I denne forbindelse har den finske regering fastholdt, at de erstatningsløsninger, som Kommissionen har henvist til, i den foreliggende sag alligevel ikke er tilpasset hvert enkelt tilfælde.

- 20 Ifølge regeringen og i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, forbyder habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, ikke, at den strenge beskyttelsesordning fraviges for at forhindre alvorlig skade. Det er også urigtigt, at de afgørelser, hvormed de kompetente nationale myndigheder udsteder tilladelser til ulvejagt, ikke angiver de enkelte ulve, der forårsager alvorlig skade. Disse afgørelser fastsætter nemlig præcist de geografiske områder, der er omfattet af de nævnte tilladelser, og hvor de ulve, der forårsager sådan skade, opholder sig. Da ulve er flokdyr, kan jagttilladelserne imidlertid ikke altid identificere den eller de enheder, der forårsager skaden. Hvis de pågældende dyr, der hører til en flok, imidlertid er kendte, bliver de genstand for de udstedte jagttilladelser. Hvis det pågældende dyr strejfer rundt alene, kan jagttilladelsen i øvrigt også omfatte det individuelt.

Domstolens bemærkninger

- 21 Som generaladvokaten med rette har anført i punkt 16 i forslaget til afgørelse, anfægter Kommissionen i den foreliggende sag hverken de finske bestemmelser eller et konkret tilfælde af drab af ulve, men kritiserer derimod de finske myndigheders forvaltningspraksis vedrørende ulvejagt.
- 22 Selv om den gældende nationale lovgivning i sig selv er forenelig med fællesskabsretten, kan et traktatbrud udspringe af en eksisterende administrativ praksis, som krænker fællesskabsretten (jf. dom af 27.4.2006, sag C-441/02, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 3449, præmis 47).

23 Det fremgår herved af fast retspraksis, at det under et traktatbrudssøgsmål påhviler Kommissionen at godtgøre, at det påståede traktatbrud foreligger. Det er Kommissionen, der skal fremføre de omstændigheder, som er nødvendige for, at Domstolen kan efterprøve, om der foreligger et traktatbrud, uden at Kommissionen kan påberåbe sig nogen formodning herfor (jf. bl.a. dom af 6.11.2003, sag C-434/01, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 13239, præmis 21, og dommen i sagen Kommissionen mod Tyskland, præmis 48).

24 I denne sag påhviler det således Kommissionen at føre bevis for, at Finlands praksis gør indgreb i den strenge beskyttelsesordning for ulven som art, der er anført i bilag IV, litra a), i henhold til habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, idet fravigelserne fra denne ordning ikke gives under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i dette direktivs artikel 16, stk. 1 (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, præmis 22).

25 Da sidstnævnte bestemmelse fastsætter en undtagelsesordning, som skal fortolkes strengt og pålægge den myndighed, som træffer beslutningen, bevisbyrden for, at de krævede betingelser foreligger for hver fravigelse, skal medlemsstaterne sikre, at enhver handling, der påvirker de beskyttede arter, kun tillades ved beslutninger, som indeholder en præcis og tilstrækkelig begrundelse, som henviser til begrundelser, betingelser og krav i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 8.6.2006, sag C-60/05, WWF Italia m.fl., Sml. I, s. 5083, præmis 34).

26 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at

— de finske myndigheder hvert år i begrænset omfang som fravigelse giver tilladelse til ulvejagt

- ulven — ifølge rapporten vedrørende truede dyrearter i Finland i 2000, der blev offentliggjort i 2001 af miljøministeriet og det finske miljøcenter [Pertti Rassi, Aulikki Alanen, Tiina Kanerva og Ilpo Mannerkoski: (toim.): Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Uhanalaisten lajien II seurantaryhmä. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki, 2001] — er klassificeret som truet art i Finland

- det i rapporten anføres, at antallet af dyr, der kan yngle, er under 50, som er grænsen, hvorunder der er en betydelig risiko for udryddelse

- det ifølge punkt 7.2 i den managementplan for ulvebestanden, der i 2005 blev udgivet af ministeriet for landbrug og skovbrug (herefter »managementplanen«), skønnes, at Finland skal have 20 ynglende par for på lang sigt at sikre opretholdelsen af ulvebestanden som en levedygtig bestanddel i dens naturtyper

- hvad angår 2001, 2002, 2003 og 2004 blev antallet af ynglende par ifølge managementplanens punkt 2.1.5 skønnet til henholdsvis 11, 12, 13 og 16.

²⁷ Det fremgår således, at ulvens bevaringsstatus i Finland — i betragtning af det kriterium, der er nævnt i habitatdirektivets artikel 1, litra i), første led — ikke var gunstig ved udløbet af den frist, der var fastsat i den begrundede udtalelse.

- 28 Ifølge direktivets artikel 16, stk. 1, er det imidlertid en nødvendig og forudgående betingelse for at indrømme de i denne bestemmelse omhandlede fravigelser, at de berørte arters bestandes gunstige bevaringsstatus i deres naturlige udbredelsesområde opretholdes (jf. dom af 10.5.2007, sag C-508/04, Kommissionen mod Østrig, Sml. I, s. 3787, præmis 115).
- 29 Da det forholder sig således, er indrømmelsen af sådanne fravigelser fortsat undtagelsesvis mulig, når det er behørigt bevist, at de ikke kan forværre nævnte bestandes ugunstige bevaringsstatus eller forhindre deres genetablering i en gunstig bevaringsstatus. I overensstemmelse med Kommissionens betragtninger i punkt 47-51 i sektion III i dens retningslinjer vedrørende den strenge beskyttelse af dyrearter af fællesskabsinteresse i henhold til habitatdirektivet (Guidance document on the strict protection of animal species of community interest provided by the »Habitats« Directive 92/43/EEC, endelig udg., februar 2007) kan det nemlig ikke udelukkes, at drab af et begrænset antal enheder ikke har nogen indflydelse på det i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, nævnte formål, der består i at opretholde ulvebestanden i dens naturlige udbredelsesområde i en gunstig bevaringsstatus. En sådan fravigelse er derfor neutral for den pågældende art.
- 30 Det fremgår af de to afgørelser, hvorved der blev givet tilladelse til ulvejagt, som de finske myndigheder traf, før Kommissionen tilsendte Republikken Finland åbnings-skrivelsen, og som Kommissionen har fremlagt for Domstolen, at nævnte myndigheder i disse to sager har tilladt jagt på et bestemt antal ulve i et præcist afgrænset geografisk område, men uden at støtte sig på en vurdering af artens bevaringsstatus, uden at give en præcis og egnet begrundelse med hensyn til, om der ikke fandtes nogen anden brugbar løsning, og uden præcist at identificere de ulve, der forårsagede alvorlig skade, og som kunne dræbes.
- 31 Sådanne afgørelser — der for det første ikke er baseret på en efterprøvelse af, hvilken indvirkning de ulvedrab, som de giver tilladelse til, har på opretholdelsen af en

gunstig bevaringsstatus for denne arts bestand i dens naturlige udbredelsesområde, og som for det andet ikke indeholder en præcis og egnet begrundelse med hensyn til, om der ikke findes nogen anden brugbar løsning — er i strid med habitatdirektivets artikel 16, stk. 1.

32 Det skal dog — således som det fremgår af denne doms præmis 21 — bemærkes, at Kommissionen med det foreliggende søgsmål ikke har til hensigt at anfægte konkrete tilfælde, men at den kritiserer de finske myndigheders administrative praksis vedrørende ulvejagt.

33 I denne forbindelse har Domstolen udtalt, at selv om en statslig adfærd, der består i en administrativ praksis, som strider mod fællesskabsrettens krav, kan udgøre et traktatbrud i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 226 EF, skal denne administrative praksis frembyde en vis grad af fasthed og almenhed (jf. bl.a. dommen i sagen Kommissionen mod Tyskland, præmis 50).

34 Det fremgår desuden af fast retspraksis, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, må vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse (jf. bl.a. dom af 26.4.2005, sag C-494/01, Kommissionen mod Irland, Sml. I, s. 3331, præmis 29).

35 I det foreliggende tilfælde har Kommissionen ikke fremlagt nogen af de afgørelser om udstedelse af tilladelser til ulvejagt, som de finske myndigheder har udstedt senere end de afgørelser, som er nævnt i denne doms præmis 30, bortset fra to afgørelser fra 2006, som den har påberåbt sig for at fremhæve de fremskridt, som de finske myndigheder i mellemtiden har opnået.

- 36 I øvrigt har Kommissionen — der inden for rammerne af den foreliggende sag på intet tidspunkt har anført, at disse myndigheder ikke har udvist loyalt samarbejde med hensyn til fremsendelse af afgørelser vedrørende tildeling af jagttilladelser — ikke for Domstolen fremlagt nogen afgørelse af denne art fra perioden svarende til afslutningen af den administrative procedure, og som kunne give Domstolen de nødvendige oplysninger til efterprøvelsen af, om de fremførte klagepunkter er begrundede.
- 37 Derudover bemærkes — således som det er blevet anført i denne doms præmis 26 — at antallet af ynglende par er steget fra 11 til 16 i perioden fra 2001 til 2004. Desuden er det heller ikke bestridt, at det samlede antal ulve, der i samme periode opholdt sig på det finske område, er steget fra omkring 110-130 enheder til omkring 185-200 enheder.
- 38 Disse oplysninger kan, selv om de ikke er afgørende, påvise, at den pågældende arts bevaringsstatus har forbedret sig betydeligt og konstant — på trods af, at ulvejagt tillades i form af fravigelse i Finland — i perioden mellem den administrative procedure og en betydelig del af perioden før den foreliggende sag blev anlagt.
- 39 Således har Kommissionen ikke ført tilstrækkelige beviser for, at der foreligger en administrativ praksis bestående i, at de finske myndigheder udsteder tilladelser til ulvejagt uden at støtte sig på en vurdering af artens bevaringsstatus eller uden at angive en præcis og egnet begrundelse for, at der ikke findes nogen anden brugbar løsning.
- 40 Hvad angår Kommissionens klagepunkt om, at jagttilladelserne er blevet udstedt forebyggende eller under alle omstændigheder, uden at der er ført behørigt bevis for

en forbindelse med de dyr, der har forårsaget alvorlig skade, bemærkes, som generaladvokaten også har anført i punkt 29 i forslaget til afgørelse, at habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, ikke kræver, at der skal være indtrådt alvorlig skade, før der træffes fravigelsesforanstaltninger.

- 41 Det er dog rigtigt, at den finske regering har anerkendt, at da ulven er et dyr, der i almindelighed lever i flokke, kan jagttilladelserne ikke altid henvise til den eller de enheder, der forårsager alvorlig skade.
- 42 Selv om det ikke på forhånd kan udelukkes, at en tilladelse til at dræbe et eller flere dyr i en ulveflok, hvorfra bestemte enheder forårsager eller kan forårsage sådan skade, kan forhindre, fjerne eller mindske disse skader, må det imidlertid fastslås, at sagens akter ikke kan bekræfte dette tænkte tilfælde.
- 43 Som anført i managementplanens punkt 5.4.5 indebærer fortsat ulvejagt ifølge nogles opfattelse, at ulvene skyr mennesker, og hjælper dermed til at formindske skaden, mens andre er af den opfattelse, at jagt på ulve, der hører til flokke, fører til en forøgelse af skaderne. Det anføres endvidere, at der ikke foreligger meget biologisk forskning om dette emne.
- 44 Under disse omstændigheder må Kommissionens klagepunkt om, at jagttilladelserne udstedes forebyggende, tages til følge.

- 45 Den omstændighed, at afgørelserne om udstedelse af tilladelser til ulvejagt også er undergivet en regional kvote for enheder, der kan dræbes i de enkelte jagtdistrikter, kan ikke anses for at være i strid med habitatdirektivets artikel 16, stk. 1. Denne kvote, der er fastsat ud fra den mængde enheder, som kan nedlægges, uden at den berørte art trues, udgør — således som generaladvokaten har anført i punkt 33 i forslaget til afgørelse — kun de rammer, inden for hvilke jagtdistrikterne kan udstede jagttilladelser, når de betingelser, der er anført i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, i øvrigt er opfyldt.
- 46 Navnlig i betragtning af, hvad der er anført i denne doms præmis 8, er den omstændighed, at den omhandlede kvote i jagtperioden 2003/04 faktisk blev overskredet, ikke som sådan tilstrækkelig til at bevise, at de finske myndigheder har udstedt jagttilladelser i et omfang, der kan skade opretholdelsen af ulvebestande i en gunstig bevaringsstatus i deres naturlige udbredelsesområde.
- 47 Det følger heraf, at Republikken Finland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, litra b), idet den har tilladt forebyggende ulvejagt, uden at det er godtgjort, at jagten kan forhindre alvorlig skade i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 16, stk. 1, litra b), og at Republikken Finland i øvrigt må frifindes.

Sagens omkostninger

- 48 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 3, første afsnit, kan Domstolen fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, bl.a. hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter.

- 49 Da begge parter i den foreliggende sag hver især har tabt sagen på et eller flere punkter, bør hver part bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Anden Afdeling):

- 1) **Republikken Finland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, litra b), i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, idet den har tilladt forebyggende ulvejagt, uden at det er godtgjort, at jagten kan forhindre alvorlig skade i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 16, stk. 1, litra b).**
- 2) **I øvrigt frifindes Republikken Finland.**
- 3) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og Republikken Finland bærer deres egne omkostninger.**

Underskrifter

